

A barátság tavasza

Egy bársonyos pillantású szempár él bennem. A szeretet, a bizalom, a hála sugárzását éreztem tekintetéből, de nem ilyen egyszerűen, hanem valami végtelen rajongással teli. Kis 10—12 éves úttörő barna szeme volt, s egy őszhajú, szelídvonású asszonyra függesztette, aki mosolyogva nézeget szét a többi kis úttörőpajtás között. Lehet — sőt biztos — így figyeltek rá, ilyen szemmel a többiek is, de nekem egyedül is éppolyan sokat mondott ez az egyetlen tiszta gyermeki szempár.

Az asszony elhaladt mellőle, felment a dobogóra, s kisvártatva beszélni kezdett. Meleg simogatással szóltak szavai. A hős anya beszélt, hősök édesanyja: Koszmogyemjanszkaja.

A Magyar—Szovjet Barátság Hónapjára jött hozzánk, amelyet már hagyományra válva minden év tavaszán rendezünk meg. Mint maga a könnyed tavasz, az életet pezsdítő enyhe idő, úgy suhan ezekben a hetekben közénk a szovjet nép üzenete, az igazi kultúra frissítő levegője. Elfújja áporodott idők sok buta beszédét, s mindjobban a ködbe keveri a fasiszta propaganda-verkli hazugságait a keleti barbárságról meg a művészeket gúzsbakötő bolsevikokról.

Hány élmény, kellemes este, a beszélgetés kedves órái idéződnek fel ezekre a nevekre: Oszipov, Pjatnyickij, Mojszejev művészeti együttések, Dubjaga Lenin-renddel kitüntetett szövönő, Szkrjabin Sztálin-díjas akadémikus, Oszipova, a kiváló pedagógus, Glusczenko kétszeres Sztálin-díjas professzor... és még sorolhatnánk tovább. Az elmúlt évek kedves szegedi vendégei.

S a kis úttörő áhitatos pillantása egyszeriben — akaratlanul is — jelképpé nő. A mi felszabadult népünk, a tíz éve első gyermeki lépteit rakó népi demokráciánk tekintett így, ilyen bizakodó, ilyen hálás szemmel a hős szovjet népre. Okunk volt a hálára: szabadságunkat köszöntük, s a bizakodás sem volt hiábavaló: évről évre megnyilatkozott az újabb és újabb segítőszándék.

KOSZMOGYEMJANSZKAJA

a töretlen lelkű asszony, a legendás Zoja és méltó testvérének, a hazájáért életét áldozó Alekszander Koszmogyemjanszkij gárdahadnagy édesanyjának szavaiból itt Szegeden minden szovjet asszony, az egész szovjet nép eltökéltségét éreztük. »A fiam sirjánál megesküdtem: azért fogok harcolni, hogy a világon a gyermekek boldogok lehessenek!«

Becsülettel állja a szavát. A békeharcosok első soraiban küzd, és halott, de az egész világ előtt megdicsőült gyermekei helyett az ifjúság százazeit mondhatja magáénak. Belül biztosan lenyel még ma is sok keserű könnyet, amikor gyermekeire gondol, de arcán csak a végtelen szeretet sugárzik. S ez a szeretet ad erőt a legizóbb gyűlölethez is: gyűlölni az új háború tervezőit, gyűlölni a béke ellenségeit.

A szovjet embereknek ez a szilárd, határozott magatartása kapott meg

P. V. BROVKA SZTÁLIN-DÍJAS BELORUSZ KÖLTŐ

szegedi látogatásakor is. Az MSZT és a Magyar Írók Szövetsége szegedi csoportja rendezett közös fogadást a tiszteletére. Csodálatosan jóleső volt az a nagy tájékozottság, amelyet a magyar irodalomban mutatott. Hosszan beszélt a szovjet írókongresszusról s általában a szovjet írók munkájáról. Példaképp lehet számunkra a szovjet írók egyöntetű állásfoglalása a szocialista-realista irodalmi módszer mellett. A szovjet írók tudják, hogy az új társadalom építésének harcos segítői mindahányan, s írói programként együtt vallják Solohovval: »Mi a szívünk parancsa szerint írunk, a szívünk pedig a mi népünké és pártunké.«

Janka Kupala, a nagy belorusz költő klasszikus öröksége méltó követőkre talált. Brovka, Makszim Tank és a többiek híven követik, amit ő elkezdett, s a szovjet népek, sőt az egész békeszerető emberiség nagy családjában művészi, igaz harcosai a békének és a szabadságnak.

A barátság tavaszának ez idén legszebb művészi élményét az

ÁLLAMI OROSZ ÉNEKKAR

nyújtotta, a Sztálin-díjas Szvesnyikov professzor vezetésével.

Több mint ezer hangversenyen egymillió hallgató gyönyörködött már Európa-szerte művészetükben, amit elhoztak ezúttal Szegedre is. Nem hivatásom, hogy zenei bírálatot írjak, de azt tudom, hogy viharzott a taps minden számuk után. Az egyszerű, de sokszínű orosz népdaloktól a bonyolult, igényes kórusművekig a zenei mélységeknek, az emberi hang szépségeinek csodálatos sokfélesége mutatkozott meg. A szólamok úgy csengtek, simultak össze, mint valami különleges hangszer, s ennek a hangszernek nagyszerű muzsikusa, Szvesnyikov páratlan érzékkel csalta elő a legtisztább melódiákat.

S a műsor végén énekelt magyar népdalok, magyar kórusfeldolgozások, úgy éreztük, nemcsak a puszta udvariasság megnyilatkozásai voltak. A szeretet jele volt ez népünk, a felszabadult magyar nép iránt. Érezte ezt a közönség is, azért csattogott, zúgott olyan hosszan a taps a hangverseny végén. Vajon csak a nagyszerű művészet dicséretére verődtek össze a tenyerek? Nem, ebben a tapsviharzásban több élt annál. Szólt a művészetnek, a kedves művészeknek egyaránt, de benne élt a forró üdvözet az egész szovjet népnek. Együtt tapsolt végül a kórus és a közönség: így köszöntötték az elszakíthatatlan nagy barátságot, a magyar—szovjet barátságot.

Vendégeink minden esztendőben közvetlenül is tanítanak bennünket. Ez idén is

KARTASOV

kiváló szovjet mezőgazdasági szakember látta el hasznos tanácsokkal Szeged és a megye agronómusait, mezőgazdasági dolgozóit, termelőségvetkezeti parasztjait. Szvesnyikov professzor pedig a zeneművészeti szakiskolába látogatott el, és gyakorlati útmutatásokat adott. A zeneművészeti szakiskola növendékein kívül a Pedagógiai Főiskola, valamint a Főiskola gyakorló iskolájának énekkara és az egyetemi énekkar mutatta be tudását, s mindegyikről elismeréssel szólt a kiváló szovjet kórusvezető. A szegedi karvezetők számára hosszú időn át emlékezetes és hasznos lesz az ez alkalommal vele folytatott beszélgetés.

Csak néhány óras vendége volt városunknak

NYINA GREBESKOVA FILMMŰVÉSZNŐ,

de szöke kontyos hajkoszorúval övezett csinos arcát nem felejtik, akik találkoztak vele. A »Baráti becsület« című film kedves kis iskoláslányaként ismerhetjük meg őt, legközelebb pedig a most szinkronizálás alatt lévő »Hűség próbája« című filmben láthatjuk majd. Rövid látogatása alatt csak a város nevezetességeit tudta megtekinteni, de — amint mondta — így is a szívébe zárta széles utcáinkat, tereinket, s főként a szegedi embereket.

Idei szegedi vendégeink sora véget is ért volna, de a Magyar—Szovjet Barátság Hónapjának, a barátság tavaszának eseményei sokkal gazdagabbak ennél. Hiszen ebbe tartozik a

SZOVJET FILM ÜNNEPE

is, amely Gajdar regényéből készült mélyen emberi, nagyszerű jellemeket ábrázoló filmmel, »A bátorság iskolája«-val kezdődött. Sok ezer szegedi dolgozó látogatta a Szovjet Film Ünnepe alatt a szegedi mozikat: szórakozott, művelődött s mélyült el még inkább szeretete felszabadítóink iránt.

A Szovjet Könyv Ünnepe ugyancsak még szélesebb körben terjesztette az ideén is a szovjet kultúrát, a szép és igaz megbecsülését.

Kiemelkedő művészi esemény volt a

SZÍNHÁZ ÜNNEPI HANGVERSENYE,

amelyen Zathureczky Ede kétszeres Kossuth-díjas hegedűművész lépett fel. Hacsaturján magávalragadó szépségű hegedűversenye és Csajkovszkij a 90-es évek sötét hangulatát tükröző, súlyos gondolatokkal teli VI. szimfóniája szerepelt műsorában Liszt: Les preludes-jével együtt.

A legfiatalabb szegedi muzsikus gárda, az állami zeneiskola növendékei is hangversenyt rendeztek a magyar—szovjet barátság kifejezésére. Cselló-, hegedű- és zongoraszámokkal szólaltatták meg több magyar és szovjet szerző művét.

Ki tudná mind felsorolni, ami ebben az ünnepi hónapban még fokozottabban szolgálta Szegeden a nagy Szovjetunió kultúrájának, művészetének, tudományának minél szélesebbkörű megismertetését.

A SZOVJET KULTÚRA, AZ IGAZI KULTÚRA

ma már mélyen él a szegedi dolgozók szívében is. S a magyar—szovjet barátság, a szovjet kultúra megismerése nemcsak egy hónap programja. Egész esztendőn át tanulunk a szovjet nép tudományából, nevelődünk, szórakozunk művészetén. A barátságnak különösen szentelt tavaszi hetekben pedig még frissebben, üdébben hat át ennek a kultúrának éltető levegője.

Innen is köszöntjük kedves szovjet vendégeinket. Gazdagabbak lettünk ez ideén is, és példájukat követve a kultúra magyar mesterei mindannyian arra töreksenek, hogy egyre műveltebb, szocialista kultúrájú nép örködjék itt a béke és szabadság fölött.

Lőkös Zoltán